

Statsforvalteren i Nordland

Plan

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Beredskapsplan for landbruks- og reindriftsavdelingen - LARA

Godkjent 06.12.2022

Tittel : Beredskapsplan for landbruks- og reindriftsavdelingen - LARA
Dato : 06.12.2022
Forfatter : Landbruks- og reindriftsavdelingen

2

Emneord : Beredskap
Utgiver : Statsforvalteren i Nordland
Antall sider : 12
Ansv. sign : Katrine Erikstad

Sammendrag : Beredskapsplanen for landbruks- og reindriftsavdelingen gir en oversikt over avdelingens rolle, ansvar og oppgaver i beredskap, hendelser og kriser som berører jordbruk, reindrift og skogbruk.

Planen gir innledningsvis en oversikt over plansystemet for beredskap og hvordan det er organisert hos Statsforvalteren i Nordland. Avdelingens oppgaver for beredskap på jordbruk, reindrift og skogbruk blir omtalt under kapittel 3. Til slutt er det en kort omtale av informasjon og krisekommunikasjon.

Innhold

Om beredskapsplanen	4
1.1 Innledning.....	4
1.2 Formål	4
1.3 Plansystem	4
1.4 Grunnleggende prinsipper for beredskap	4
1.5 Revidering og oppdatering.....	5
2 Organisering	5
2.1 Statsforvalteren – embetsnivå	5
Mindre krisehendelser	5
Større krisehendelser	5
Atomulykker	5
2.2 Landbruks- og reindriftsavdelingen - avdelingsnivå	6
Mindre krisehendelser	6
Større krisehendelser	6
Atomulykker	6
3 Oppgaver	6
Naturskader.....	7
Verktøy for farevarsel til reindriften.....	7
3.1 Jordbruk	7
Alvorlige plante- og dyresykdommer	7
Atomulykker	7
Avlingsskade og avlingssvikt.....	8
Pandemi i befolkningen	8
Andre hendelser.....	8
3.2 Reindrift	8
Kriseberedskapsutvalget for reindrift.....	8
Alvorlige sykdommer hos rein	9
Akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein	9
Atomulykker	9
Beitekrise	10
Pandemi i befolkningen	10
Andre hendelser.....	10
3.3 Skogbruk.....	10
Skogbrann.....	11
Stormfelling	11
Barkbiller	11
Utbrudd av karanteneskadegjørere i skog.....	11
4 Informasjon og krisekommunikasjon.....	11
Underlagsdokumenter	12

Om beredskapsplanen

1.1 Innledning

Statsforvalteren skal ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på Landbruks- og matdepartementets (LMD) ansvarsområde. Oppdraget fra LMD finner vi i det årlige tildelingsbrevet og hovedinstruksen fra Kommunal- og distriktsdepartementet. I tillegg må Statsforvalteren følge retningslinjer i instruks for Statsforvalteren og Sysselmesteren på Svalbard (iverksatt 19. juni 2015). Instruksen viser hvilke ansvar og oppgaver embetet har innenfor samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering.

4

Landbruks- og reindriftsavdelingens beredskapsplan omfatter hele landbruksområdet innenfor jordbruk, reindrift og skogbruk. Overfor reindriften og reindriftsutøverne har Statsforvalteren et ansvar som førstelinjetjeneste. I beredskapsarbeidet, ved kriser og uønskede hendelser som rammer reindrift, har derfor Statsforvalteren en lignende rolle overfor reindriften som kommunene har overfor jordbruket og skogbruket.

1.2 Formål

Beredskapsplanen for Landbruks- og reindriftsavdelingen (LARA) er et hjelpemiddel for å håndtere uønskede hendelser og kriser som rammer jordbruket, reindriften eller skogbruket. En krise defineres som en situasjon som avviker fra normaltilstanden. Den oppstår plutselig, truer grunnleggende verdier som liv, helse, miljø, kritiske samfunnsfunksjoner eller økonomiske interesser og krever tiltak umiddelbart.

Planen er et hjelpemiddel for ledere og medarbeidere på LARA som har et faglig ansvar i normalsituasjonen. Det innebærer også et ansvar ved uønskede hendelser og kriser. Planen skal bidra til økt kunnskap om LARAs oppgaver og ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

1.3 Plansystem

Statsforvalteren i Nordland har en overordnet plan for beredskap. Den overordnede beredskapsplanen skal suppleres med planer som hver fagavdeling utarbeider for sine fagområder. Disse planene utgjør embetets totale beredskapsplanverk, sammen med Statsforvalterens krisekommunikasjonsplan, sivilt beredskapsplansystem (SBS) og atomberedskapsplan for Statsforvalteren.

1.4 Grunnleggende prinsipper for beredskap

Følgende grunnleggende prinsipper gjelder for all organisering og ansvarsfordeling ved beredskap og krisehåndtering:

Ansvarsprinsippet

Den virksomhet som har det daglige ansvaret for en sektor, tjeneste eller fagområde, har også ansvar for forebyggende tiltak, beredskapsforberedelser og deltakelse i krisehåndteringen på eget ansvarsområde.

Nærhetsprinsippet

Krisen skal håndteres på laveste hensiktsmessige nivå.

Likhetsprinsippet

Krisen skal håndteres med en organisasjon som er mest mulig lik organiseringen i normalsituasjonen.

Samvirkeprinsippet

Enhver myndighet, virksomhet eller etat har et selvstendig ansvar for å sikre best mulig samvirke med andre aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Ansvarsprinsippet innebærer at LARA har beredskapsansvar innenfor eget fagområde. Avdelingen skal også bidra med ressurser og kompetanse til Statsforvalterens krisehåndtering av større krisehendelser, jf. beredskapsplan for Statsforvalteren i Nordland.

1.5 Revidering og oppdatering

Planen skal oppdateres jevnlig. Evaluering etter hendelser og øvelser kan utgjøre et viktig grunnlag for oppdatering. Hvis det kommer nye beredskapsoppgaver, skal planen oppdateres.

5

2 Organisering

2.1 Statsforvalteren – embetsnivå

I henhold til samfunnsikkerhetsinstruksen har Statsforvalteren et samordningsansvar ved uønskede hendelser i fylket. Embetet er pålagt å ha en beredskap for dette. Beredskapsseksjonen på kommunal- og beredskapsavdelinga har det daglige ansvaret. Seksjonen skal samordne arbeidet internt i embetet og har det operative ansvaret for krisehåndteringen på embetsnivå.

Fagavdelingene inngår i embetets beredskaps- og kriseorganisasjon ved større krisehendelser, og når avdelingens fagområde blir berørt. Fagavdelingene har i tillegg et generelt ansvar for å følge opp samfunnsikkerhetsarbeidet på sine fag- og ansvarsområder. Dette følger av samfunnsikkerhetsinstruksen, hovedinstruksen, tildelingsbrev, og ansvars-, nærhets- og likhetsprinsippet.

Samfunnsikkerhetsinstruksen setter klare krav til embetets kriseorganisasjon. Beredskapsplan for Statsforvalteren i Nordland er utarbeidet i henhold til disse kravene. Planen definerer ulike nivå av kriser.

Mindre krisehendelser

Likhetsprinsippet innebærer at den organisering og ansvarsfordeling vi har i det daglige, også gjelder ved håndtering av kriser så langt det er hensiktsmessig. I praksis betyr det at mindre krisehendelser håndteres av beredskapsseksjonen eller den berørte fagavdelingen uten at det opprettes en egen kriseorganisasjon.

Større krisehendelser

Ved større krisehendelser skal det i samsvar med beredskapsplan for Statsforvalteren i Nordland etableres en kriseorganisasjon som består av inntil tre midlertidige organisasjonsledd. Det er kriseledelse, krisestab og informasjonsstab. Større krisehendelser er situasjoner som fører til store samfunnsmessige konsekvenser, berører kritiske samfunnsfunksjoner og sektorer, flere kommuner, Statsforvalterens samordningsrolle m.m. Det har også betydning om krisen er langvarig, kompleks og kan defineres som en nasjonal hendelse.

Atomulykker

Atomberedskap har en egen organisering og avviker delvis fra ansvars-, nærhets- og likhetsprinsippet. Krisehåndteringen styres fra nasjonalt hold. Det er nærmere beskrevet i beredskapsplan for Statsforvalteren og i Statsforvalterens atomberedskapsplan.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) har nasjonalt fagansvar og håndterer mindre

alvorlige hendelser eller ulykker. Ved alvorlige hendelser etableres Kriseutvalget for atomberedskap som har det nasjonale lederansvaret. Dette utvalget samarbeider med Statsforvalteren som er Kriseutvalgets regionale ledd og skal iverksette nasjonale tiltak på regionalt og lokalt nivå. Fylkesberedskapsutvalget fungerer som regionalt atomberedskapsutvalg.

2.2 Landbruks- og reindriftsavdelingen - avdelingsnivå

Landbruks- og reindriftsdirektøren har overordnet ansvar for beredskapsarbeidet på LARA. Direktøren er fast medlem av fylkesberedskapsrådet. Landbruks- og reindriftsdirektøren skal tiltre embetets kriseledelse ved behov. Ved fravær ligger ansvaret hos direktørens stedfortreder eller den som har fått tildelt dette ansvaret. Ellers gjelder ansvarsprinsippet.

6

Mindre krisehendelser

Mindre krisehendelser som rammer jordbruket, reindriften eller skogbruket skal normalt håndteres av LARA uten at embetets kriseledelse involveres, jf. ansvarsprinsippet. Beredskapsseksjonen (fylkesberedskapssjefen) bør bli orientert.

Større krisehendelser

Ved større krisehendelser som berører jordbruk, skogbruk eller reindrift, skal det i samsvar med beredskapsplan for Statsforvalteren i Nordland etableres en kriseorganisasjon på embetsnivå. LARAs direktør tiltrer kriseledelsen. Avdelingen vil delta med kompetanse og ressurser i krisehåndteringen på embetsnivå.

Atomulykker

Atomulykker håndteres på nasjonalt nivå som beskrevet tidligere. På embetet har Statsforvalterens kriseledelse hovedansvaret. Regionalt og lokalt har Statsforvalteren ansvar for å iverksette de fleste tiltak Kriseutvalget bestemmer nasjonalt, samt å koordinere arbeidet, blant annet i fylkesberedskapsrådet.

LARA kan få oppgaver knyttet til kommunikasjon, veiledning og oppfølging overfor næringer og kommuner. Det vil da være nødvendig å samarbeide med andre myndigheter, for eksempel Mattilsynet. Statsforvalteren har førstelinjeoppgaver overfor reindrift. Vi har derfor ulike roller overfor jordbruk, reindrift og skogbruk.

Oppgavene vi kan få ansvar for, er for eksempel:

- Bistå kommunene med faglig veiledning om tiltak overfor landbruket
- Ivareta førstelinjeansvaret overfor reindrift med tidlig varsling og faglig veiledning om tiltak overfor reinbeitedistrikt og siidaandeler
- Ivareta førstelinjeansvaret overfor reindrift med informasjon til utøverne
- Samarbeide med aktuell myndighet ved grenseoverskridende hendelser som berører reindrift og samordne informasjonen mest mulig
- Samarbeide med Mattilsynet om målinger, tiltak og restriksjoner som er aktuelle som følge av radioaktiv forurensing av landbruksområder og reinbeiteområder
- Forvalte erstatningsordninger/kompensasjonsordninger overfor landbruk og reindrift som følge av radioaktiv forurensing

3 Oppgaver

LARAs beredskapsplan dekker alle fagområder i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Hvert år må vi gå gjennom beredskapsplanen i forhold til oppdraget vi har fått gjennom hovedinstruksen og tildelingsbrevet. Planen bør gjennomgås årlig på avdelingen.

Landbruks- og matdepartementet har i brev av 20.04.2012 presisert Statsforvalterens beredskapsrolle på Landbruks- og matdepartementets områder (sak 2012/3201 i Elements).

Naturskader

Lov om erstatning for naturskader (naturskadeerstatningsloven) omhandler statlig erstatning for naturskader. Ved naturskader og naturulykker er det mulig å søke erstatning. Denne ordningen er mest aktuell for naturskader i jordbruk og skogbruk. Ordningen kan gi erstatning for skader på objekter det ikke er mulig å forsikre gjennom en alminnelig privat forsikring. Landbruksdirektoratet er saksbehandler. Søknader går direkte dit. I slike saker kan LARA få en rolle i dialogen med kommuner, de som er rammet av naturskader og Landbruksdirektoratet.

Verktøy for farevarsel til reindriften

I samfunnssituasjoner med alvorlig faregrad kan det bli aktuelt å sende ut farevarsel til reindriftsutøverne. Eksempler på slike hendelser kan være stor snøskredfare, atomulykke og CWD-utbrudd. I samarbeid med beredskapsseksjonen har vi etablert et varslingsystem for slike tilfeller. Her bruker vi Statsforvalterens CIM-system som er et sivilt krisestøtteverktøy. Vi har lagt til rette for å kunne varsle siidaandelslederne i Nordland fylke via SMS og e-post. Det omfatter også siidaandelsledere i Troms reinbeiteområde som har beite innenfor Nordland fylke. LARA må sørge for at adresselista til siidaandelslederne er oppdatert og ha en fast rutine på at endringer i CIM blir gjort fortløpende.

3.1 Jordbruk

Kommunene er førstelinje i beredskapshåndteringen og ved kriser i jordbruket. LARA har begrenset rolle ved selve krisehåndteringen. Vi har en viktigere rolle i oppfølgingsarbeidet i etterkant.

Vi skal være en sentral samarbeidspart med andre aktører som for eksempel Mattilsynet, Landbruksdirektoratet, kommuner og næringa. LARA har ofte forvaltning av økonomiske virkemidler etter kriser eller hendelser.

LARA skal også formidle lokale og regionale problemstillinger til nasjonale myndigheter og rapportere til nasjonale myndigheter i krisesituasjoner.

Det er viktig at Statsforvalteren i kommunedialogen bidrar til å gjøre kommunen bevisst på sitt beredskapsansvar for jordbruket.

Under følger en oversikt over de mest aktuelle risikoområdene i beredskapen på jordbruksområdet.

Alvorlige plante- og dyresykdommer

Mattilsynet er myndighet og har ansvar for håndtering av slike hendelser og kriser. LARA skal være en sentral samarbeidspart og ha god dialog med Mattilsynet. I tillegg skal vi samarbeide med kommuner og næringsutøvere. Vi forvalter økonomiske virkemidler og må informere om dette på et tidlig tidspunkt.

Atomulykker

Ved atomulykker kan jordbruket bli sterkt berørt. LARA må derfor samarbeide tett med andre gjennom Statsforvalterens kriseledelse og fylkesberedskapsrådet (atomberedskapsutvalget).

Statsforvalteren må ha rutiner for krisekommunikasjonen overfor kommunene i akuttfasen og fasen etterpå. For LARA innebærer det at vi må ha et apparat for å håndtere henvendelser fra landbruksforvaltningen i kommunene og gi veiledning om aktuelle tiltak. Vi må også ha god dialog med Mattilsynet og Landbruksdirektoratet.

Aktuelle oppgaver landbruk:

- Bistå kommunene hvis de trenger faglig råd om tiltak overfor landbruket i en akutfase, for eksempel tildekking av fôr, bruk av fôr som ikke er forurenset, innendørs opphold for husdyr, m.m.
- Samarbeide med Mattilsynet om råd ved eventuelle restriksjoner i produksjon av matvarer/landbruksprodukter
- Bidra til at kommunene fremskaffer oppdaterte opplysninger om husdyr på beite
- Bidra til at kommunene ved behov fremskaffer fôrprøver fra inn- og utmarksbeite
- Bistå kommunene hvis de trenger faglig råd i veiledning av bønder som utarbeider planer for nedfôring av dyr som har vært på utmarksbeite. Det kan skje i samarbeid med fagpersoner i organisasjoner med slik kompetanse
- Bistå kommunene med faglig råd om eventuell dyp-pløying av dyrket mark, gjødsling, m.m.
- Bistå kommunene med faglig råd overfor veksthusnæringen og annen planteproduksjon
- Forvalte erstatningsordninger/kompensasjonsordninger som følge av tiltak for å redusere radioaktivt innhold i landbruksprodukter
- Sørg for oppdatert informasjon om atomberedskap overfor landbruk på nettsida vår

Avlingsskade og avlingssvikt

Statsforvalteren har en sentral rolle i situasjoner med avlingskade i fylket. Vi er vedtaksmyndighet for søknader om erstatning fra bøndene. Kommunene rapporterer til LARA om avlingsskader. I enkelte år kan skadene være store. LARA holder oversikt over situasjonen, rapporterer og følger opp ordningen. Vi skal framskaffe prognoser om erstatningsomfang, foretar saksbehandling og vurderer hensiktsmessige tiltak. Gjennom dette bidrar vi til at ordningens formål blir oppfylt.

Ved store overvintringsskader kan det bli mangel på klima- og stedstilpasset frø. Ved avlingskade kan det også bli fôrmangel. Landbruksdirektoratet kan da åpne for import av fôr. Det finnes ingen beredskap for frø eller fôr i slike situasjoner.

Pandemi i befolkningen

Ved pandemier har Statsforvalterens kriseledelse, krisestab og informasjonsstab hovedansvaret. LARA kan bidra i kontakten med blant annet kommuner, næringa, Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet.

Andre hendelser

I jordbruket fokuserer vi spesielt på risikoområdene som er nevnt over. Det skyldes at LARA har klare roller ved disse hendelsene. I tillegg kan det oppstå andre hendelser som berører jordbruket. Eksempler på dette er ekstremvær og langvarig strømbrydd. I gitte tilfeller kan det bli aktuelt å jobbe med dette.

3.2 Reindrift

Statsforvalteren har førstelinjeansvar overfor reindriften. Det gjelder også i arbeidet med beredskap og håndtering av uønskede hendelser og kriser.

Kriseberedskapsutvalget for reindrift

Landbruks- og matdepartementet har bestemt at det skal være et eget kriseberedskapsutvalg for reindrift i alle reinbeiteområdene. Vi har derfor et eget kriseberedskapsutvalg for reindrift i Nordland med et eget mandat. Utvalget blir ledet av Statsforvalteren og har i tillegg representanter fra næringa og Mattilsynet.

Kriseberedskapsutvalget skal bidra til god dialog og samhandling med næringa, Mattilsynet og Landbruksdirektoratet om beitesituasjonen og dyrevelferdsmessige forhold. Kriseberedskapsutvalget

har særskilte oppgaver i håndteringen av beitekrise og ved andre hendelser som påvirker reinens helse og velferd. Mandatet er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Det bestemmer hvordan utvalget er sammensatt, og hvilke oppgaver det har. Mandatet kan endres dersom evalueringer viser at det er behov for det.

Utvalget har selv utarbeidet en plan for arbeidet med ulike typer hendelser og kriser i reindriften.

Statsforvalterens beredskap på reindrift omfatter videre faglig veiledning overfor reindriften, samarbeid med reinbeitedistrikt og reindriftsutøvere og samordning av oppgaver i krisesituasjoner. Kriseberedskapsutvalget skal bidra med faglig støtte og kompetanse.

Under følger en oversikt over de mest aktuelle risikoområdene i beredskapen på reindriftsområdet.

Alvorlige sykdommer hos rein

Mattilsynet er myndighet og har ansvar for å håndtere slike hendelser og kriser. LARA skal være en sentral samarbeidspart. Vi bidrar med reindriftsfaglige råd og skal bidra til god kommunikasjon med næringa.

Den alvorlige prionsykdommen skrantesjuka (CWD) er påvist hos villrein i Nordfjella og på Hardangervidda. Vi skal bistå Mattilsynet og Miljødirektoratet i bekjempelsen av skrantesjuka. Statsforvalteren skal gi faglig råd til Mattilsynet i deres beredskapsarbeid i tilfelle det påvises skrantesjuka i tamreinområder i Norge. Vi skal også ha nær dialog med berørte reinbeitedistrikter og veilede om aktuelle tiltak.

Hvis det er nødvendig, må Statsforvalteren ha ansvar for samordning og informasjonsutveksling mellom ulike nivåer og aktører.

Ved et utbrudd av skrantesjuka på tamrein kan det bli aktuelt med egne tiltak og kompensasjons- og erstatningsordninger. LARA vil sannsynligvis ha en rolle i veiledning og behandling av søknader om tiltak, kompensasjon og erstatning.

Akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein

Rein på naturlig beite kan bli utsatt for akutte sykdomsutbrudd og/eller forgiftninger. Mattilsynet er myndighet og har ansvaret for å håndtere slike hendelser og kriser. Omfanget av den enkelte hendelse avgjør i hvor stor grad Statsforvalteren og kriseberedskapsutvalget blir involvert. Ved alvorlige tilfeller skal vi ha god dialog og samhandling med berørte utøvere og bidra til samarbeid med Mattilsynet, Veterinærinstituttet og andre aktuelle aktører.

Hvis det er nødvendig, må Statsforvalteren ha ansvar for samordning, dialog og informasjonsutveksling mellom ulike nivåer og aktører.

Vi har videre ansvar for oppfølging av utøverne gjennom veiledning og behandling av søknader om tiltak og erstatning.

Atomulykker

Ved atomulykke kan reindriften bli sterkt berørt. LARA må derfor samarbeide tett med andre gjennom Statsforvalterens kriseledelse og fylkesberedskapsrådet (atomberedskapsutvalget).

Statsforvalteren må ha rutiner for krisekommunikasjonen overfor reindriften i akuttfasen og fasen etterpå. Det gjelder også overfor den grenseoverskridende reindriften i Nordland. For LARA innebærer det at vi må ha et apparat for å håndtere henvendelser fra reindriftsutøvere og gi veiledning om aktuelle tiltak som kan gjennomføres i reindriften. Vi må også ha god dialog med Mattilsynet og Landbruksdirektoratet.

Aktuelle oppgaver reindrift:

- Varsle siidaandelsledere via CIM-systemet i akutfasen
- Bidra med informasjon til reindriftsutøvere om akutte tiltak, for eksempel innendørs opphold, tildekking av fôr, bruk av fôr som ikke er forurenset, m.m.
- Bidra til koordinering av radioaktivetsmålinger på levende rein
- Samarbeide med Mattilsynet ved eventuelle restriksjoner i produksjon av reinkjøtt
- Samarbeide med andre dersom det er behov for innhenting av vekstprøver fra forurensete reinbeiteområder
- Bistå reindriftsutøvere i planer for tidligslakting, nedfôring og bruk av berlinerblått
- Forvalte erstatningsordninger/kompensasjonsordninger som følge av tiltak for å redusere radioaktivt innhold i reinkjøtt
- Sørg for oppdatert informasjon om atomberedskap overfor reindrift på nettsida vår

Beitekrise

Statsforvalteren og kriseberedskapsutvalget bistår reinbeitedistriktene i deres beredskapsarbeid ved beitekriser. Her har også kriseberedskapsutvalget for reindrift en viktig rolle i akutfasen gjennom beitebefaringer og konstatering av beitekrise. Utvalget skal kunne gi råd og veiledning om aktuelle tiltak i forbindelse med en beitekrise.

LARA forvalter økonomiske tilskuddsordninger i reindrift og behandler søknader om ekstraordinære tilskudd til kriseberedskap. Statsforvalteren har også myndighet til å iverksette ulike tiltak for å bidra til at reinen får være i fred under en beitekrise. Aktuelle tiltak kan være forskrift om ekstraordinær båndtvang for hund og begrensninger i motorisert ferdsel i definerte områder.

Avdelingen skal jevnlig orientere Landbruksdirektoratet om utviklingen av beitekriser og delta i faglige møter om oppfølging, tiltak, økonomiske virkemidler, rapportering, m.m.

Pandemi i befolkningen

Ved pandemier har Statsforvalterens kriseledelse, krisestab og informasjonsstab hovedansvaret. Som førstelinjetjeneste for reindriften kan Statsforvalteren ha særskilte oppgaver med å informere næringa om tiltak og andre spørsmål som angår reindriften spesielt. Det omfatter også den grenseoverskridende reindriften. LARA kan bidra i kontakten med blant annet næringa, Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet.

Andre hendelser

Aktuelle hendelser kan være ulykker som medfører store tap av rein, for eksempel ras, drukning, lynnedslag og rein som faller utfor stup. I slike tilfeller skal vi dokumentere tapet så raskt som mulig og videreformidle opplysninger til Landbruksdirektoratet. Vi skal også veilede berørte reieiere som søker erstatning.

Ved andre krisehendelser som berører reindrift, er vår oppgave først og fremst å informere reindriften og gi faglige råd.

3.3 Skogbruk

Kommunen er normalt førstelinje og skal ha beredskap for den akutte håndteringen av skadehendelser i skogen. LARAs oppgave vil i stor grad være å samle inn opplysninger, skaffe oversikt og være en samarbeidspart overfor Landbruksdirektoratet og andre aktuelle aktører.

På nasjonalt nivå er Landbruksdirektoratet ansvarlig for håndtering av hendelser og kriser på skogområdet.

Det er viktig at kommunene har beredskap for kriser i skogbruket. Statsforvalteren skal i kommunedialogen bidra til at kommunen er bevisst sitt beredskapsansvar for skogbruket.

Under følger en oversikt over de mest aktuelle risikoområdene i beredskapen på skogbruksområdet.

Skogbrann

LARA skal bidra med skogfaglig kompetanse i regional og lokal skogbrannberedskap. Det er kommunen som står for den akutte innsatsen. Ved skogbrann vil Statsforvalteren fort bli involvert, for eksempel ved prioritering av områder. Her vil LARA være en viktig aktør med skogfaglig kompetanse. Hvis overordnet myndighet ber Statsforvalteren medvirke i samvirkekonferanser, kan LARA bli bedt om å delta.

Stormfelling

Den akutte fasen skal dekkes av kommunen, for eksempel ved å sikre strømtilførsel og åpne veier. I denne fasen vil det være beredskapsseksjonen hos Statsforvalteren som er mest involvert. LARA kan også bli involvert, for eksempel ved prioritering av områder. Der vil LARA være en viktig aktør med skogfaglig kompetanse.

LARAs rolle vil være størst i oppryddingsfasen ved å skaffe samlet oversikt over skadeomfanget. Om nødvendig må vi ha kontakt med aktører som kan bidra med hogst av stormfelt skog.

LARA håndterer også eventuelle tilskuddsordninger som kan lette arbeidet med opprydding. Vi må være oppmerksom på ikke å gå inn med tilskudd der eventuell skogforsikring kan dekke ekstra kostnader.

Barkbiller

På grunn av klimaendringene kan det bli økt fare for massive angrep av barkbiller. LARA vil ha en oppgave med tiltak for å begrense skadeomfanget.

Utbrudd av karanteneskadegjørere i skog

Dette vil være insekter eller sopp og vil i hovedsak gjelde import av ulike treprodukter fra utlandet. Det er Mattilsynet som har hovedansvaret. LARA kan være en samarbeidspart.

4 Informasjon og krisekommunikasjon

Statsforvalteren har en egen krisekommunikasjonsplan som brukes ved større og alvorlige hendelser i samfunnet.

Ved større hendelser og kriser kan LARA bli involvert på sine fagområder gjennom informasjon, veiledning og samarbeid med andre aktører. Dette må samordnes med embetets kriseledelse og informasjonsansvarlig.

På grunn av LARAs førstelinjefunksjon overfor reindriften har vi erfaring med at henvendelser fra næringa rettes direkte til LARAs medarbeidere. Vi må derfor ha rutiner for hvordan slike henvendelser skal håndteres.

Ved mindre krisehendelser i jordbruk, reindrift eller skogbruk har LARA ansvar for å informere allmennheten og ha kontakt med media i den grad det er nødvendig. Vi skal også informere berørte næringer, kommuner og andre samarbeidsparter. Informasjonsansvarlig skal i slike tilfeller involveres.

Underlagsdokumenter

Beredskapsplan for Fylkesmannen i Nordland

Det årlige tildelingsbrevet (TB)

Hovedinstruksen

Fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks

FylkesROS Nordland

Fylkesmannens krisekommunikasjonsplan

Fylkesmannens/Statsforvalterens atomberedskapsplan

Sivilt Beredskapssystem (SBS)

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Fridtjof Nansens vei 11, Pb 1405, 8002 Bodø || sfnopost@statsforvalteren.no || www.statsforvalteren.no/nordland

